

ด่วนที่สุด

ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๑๕๗๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ข้อเสนอของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น

ด้วยในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ และครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุม ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว โดยคณะกรรมการวิสามัญได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไว้บางประการ และที่ประชุมได้มีมติเห็นด้วยกับข้อสังเกตนั้น

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงส่งข้อสังเกตดังกล่าวมาเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๙๗ วรรคสอง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุกัญญาจิตต์ ไตรเทพพิสัย)

รองเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักการประชุม

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๕๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๕๒

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ....

คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. .... แล้ว
เห็นควรตั้งข้อสังเกต ดังนี้

๑. การที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย
ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชนเพื่อนำมาประกอบการพิจารณากำหนดให้พื้นที่บริเวณใดเป็นอุทยาน
แห่งชาติ หรือการขยายหรือการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน นั้น เพื่อให้เกิด
ความรอบคอบและมีความมั่นใจได้ว่า การกำหนดให้พื้นที่ใดเป็นอุทยานแห่งชาติหรือถูกเพิกถอนจาก
การเป็นอุทยานแห่งชาติจะไม่มีผลกระทบต่อสิทธิของประชาชนจนเกินสมควร หรือมีผลกระทบหรือเป็น
การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศที่สมควรสงวน อนุรักษ์ หรือบำรุงรักษาไว้เพื่อประโยชน์
ของประเทศ ด้วยเหตุนี้ การรับฟังความคิดเห็น การเข้าถึงข้อมูล หรือการมีกระบวนการปรึกษาหารือร่วมกัน
ระหว่างภาครัฐและบุคคลหรือชุมชนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่จะได้รับผลกระทบ
โดยตรงจากการประกาศกำหนดให้พื้นที่ใดเป็นอุทยานแห่งชาติ หรือการเพิกถอนจากการเป็น
อุทยานแห่งชาติ จึงเป็นเรื่องที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้อง
ตระหนักถึงและให้ความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลรายละเอียด
จากทุกฝ่ายอย่างรอบด้าน และควรคำนึงถึงการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม สถานที่สำคัญทางศาสนา
และโครงสร้างพื้นฐานที่รัฐหรือประชาชนในชุมชนร่วมกันจัดให้มีขึ้นเพื่อใช้ในชุมชน มาประกอบ
การพิจารณาด้วย ทั้งนี้ ในการออกประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
ให้คำนึงถึงประเภทของชุมชน ขอบเขตเชิงสถานที่ที่เกี่ยวข้อง และช่วงเวลาที่กำหนดรับฟังความคิดเห็นด้วย

๒. แม้คณะรัฐมนตรีจะมีอำนาจในการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ
เมื่อใดก็ได้จนกว่าจะครบจำนวน ๗ คน ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาหน้าที่และ
อำนาจของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ โดยเฉพาะหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการจัดการ
อุทยานแห่งชาติแล้ว ย่อมเห็นได้ว่าในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการอุทยานชาตินั้น
จำเป็นที่ต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ทางด้านวิชาการ มีความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์
ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย ทั้งที่มาจากภาครัฐและภาคเอกชนทุกภาคส่วนและไม่ว่าจะเป็น
บุคคลธรรมดาหรือผู้แทนขององค์กรภาคเอกชน สมาคม หรือมูลนิธิ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของ
คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมงานด้านอุทยานแห่งชาติ
ในทุกมิติ รวมถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้สอดคล้องและสมดุลกับชุมชนและสิทธิการพัฒนา
อย่างยั่งยืน ในการพิจารณาแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ
จึงควรพิจารณาแต่งตั้งให้ครบจำนวนขั้นสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ตั้งแต่การแต่งตั้งในครั้งแรก

๓. แม้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติไว้โดยมีมาตรฐานสูงกว่ากรณีทั่วไปอยู่แล้วก็ตาม เช่น ผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์หรือทำงานด้านที่แต่งตั้งไม่น้อยกว่าสิบปีหรือไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต เป็นต้น แต่โดยที่หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติบางประการเป็นเรื่องทางนโยบายที่มีความสำคัญต่อทางราชการหรือเป็นการให้ประโยชน์หรือเป็นโทษแก่บุคคลได้ ดังนั้น ในการพิจารณาแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว สมควรที่จะได้คำนึงถึงลักษณะที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ด้วย เช่น บุคคลที่จะได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้มีส่วนได้เสีย พนักงาน หรือลูกจ้าง ในกิจการเกี่ยวกับหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจอุตสาหกรรมที่ต้องขออนุญาตตามร่างมาตรา ๒๗ หรือได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ มาประกอบการพิจารณาด้วย

๔. ร่างพระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจแก่คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติที่จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนหรือชุมชนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติตั้งอยู่ได้มีส่วนร่วมโดยการให้ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น และแนวทางการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาตินั้นแก่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ เพื่อดำรงไว้ซึ่งการคุ้มครองและบำรุงรักษาไว้ซึ่งสภาพแห่งการเป็นอุทยานแห่งชาติ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสม สมควรที่จะพิจารณาแต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านอุทยานแห่งชาติสำหรับอุทยานแห่งชาติใดที่มีความจำเป็นหรือมีสภาพปัญหาที่ซับซ้อน ในลักษณะเช่นเดียวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาประจำอุทยานแห่งชาติ โดยคำสั่งของอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน โดยมีหน้าที่ในการเสนอแนะและให้ความเห็นแก่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติในการบริหารจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติที่อยู่ในความรับผิดชอบ และเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ในการพิจารณาแต่งตั้งคณะอนุกรรมการนั้น ก็ควรกำหนดให้มีผู้แทนของจังหวัดที่อุทยานแห่งชาตินั้น ๆ ตั้งอยู่ร่วมเป็นอนุกรรมการ และนำคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ ตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๑ และร่างมาตรา ๑๓ มาปรับใช้กับการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ในกรณีนี้ด้วย

๕. เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับแผนการบริหารจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติและแนวเขตการจัดการพื้นที่ในอุทยานแห่งชาติดังกล่าว สมควรที่จะได้มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลดังกล่าวผ่านสื่อสารมวลชนอีกทางหนึ่งด้วย นอกเหนือไปจากการปิดประกาศไว้ ณ สถานที่ที่เปิดเผยเท่านั้น

๖. โดยที่มาตรา ๖๔ แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดขึ้นเพื่อบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ให้แก่บุคคลที่ได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเดิมภายใต้กรอบเวลาและข้อมูลที่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ โดยผ่อนปรนให้บุคคลดังกล่าวสามารถอยู่อาศัยหรือทำกิน

ในพื้นที่นั้นต่อไปได้หากเป็นไปได้เพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข โดยบุคคลนั้นมีหน้าที่ในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ดังกล่าวให้มีความสมบูรณ์และมีระบบนิเวศที่เหมาะสม กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านบริหารจัดการที่ดิน จึงสมควรที่จะได้ชี้แจงและสร้างความเข้าใจกับประชาชน ผู้มีส่วนได้เสีย หรือผู้ที่ได้รับผลกระทบ ให้ทราบถึง เจตนาารมณ์ ความมุ่งหมายของบทบัญญัติมาตรานี้ และสาระสำคัญของกฎหมาย ผ่านกลไกของ สื่อสารมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักรู้ มีความเข้าใจ และปฏิบัติตามกฎหมาย ได้อย่างถูกต้องก่อนที่จะกฎหมายฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับ และโดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เรื่อง พื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ ป่าไม้ (ทุกประเภท) สมควรที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จะได้นำไปปฏิบัติควบคู่กับ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ และคำสั่ง คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้ง การบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ ในส่วนที่อยู่ในหน้าที่และภารกิจด้วย

๗. โดยที่ร่างมาตรา ๖๕ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดขึ้นเพื่อให้บุคคลหรือชุมชนที่อยู่อาศัย ในพื้นที่บริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติทั้งที่เป็นพื้นที่บนบกหรือพื้นที่ทางทะเลได้พึ่งพาอาศัยอุทยาน แห่งชาติตามวิถีชีวิตชุมชนดั้งเดิมในการเข้าไปเก็บหาหรือใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิด ที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข อันเป็นมาตรการผ่อนปรน ระยะสั้นเพื่อให้คนและป่าสามารถอยู่ร่วมกันได้ อย่างไรก็ดี เพื่อให้มีการควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ในอุทยานแห่งชาติให้เป็นไปอย่างเหมาะสม สมควรที่จะได้มีการพิจารณาศึกษาเพื่อหาแนวทางหรือ กำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดการลดการพึ่งพาอาศัยหรือการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในอุทยาน แห่งชาติ รวมถึงการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการทำประมงพื้นบ้านในบริเวณพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ทางทะเล ที่มีสภาพปัญหาที่สลับซับซ้อนเนื่องจากมีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายว่าด้วย อุทยานแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการประมง กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากร ทางทะเลและชายฝั่ง และกฎหมายว่าด้วยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ซึ่งได้ผ่านการพิจารณา ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อไม่นานมานี้ ทั้งสองกรณีดังกล่าวจึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนจะได้ร่วมกันพิจารณาดำเนินการบูรณาการงานระหว่างกันและเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

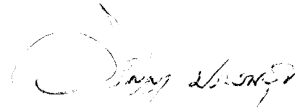
๘. การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นอัตราขั้นสูงสุดที่จะ เรียกเก็บได้และเป็นการกำหนดขึ้นใหม่ภายใต้ร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น ในวาระเริ่มต้นภายหลังจากที่ ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายแล้ว กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงควรที่จะได้ชี้แจงและทำความเข้าใจกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในฐานะผู้บังคับใช้กฎหมาย และประชาชนทั่วไป ที่จะอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายโดยเร็ว เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดความเข้าใจบทบัญญัติในส่วนนี้ ที่คลาดเคลื่อน และควรจัดทำกฎหมายลำดับรองเพื่อกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมสำหรับการประกอบกิจการ

และการดำเนิน ...

และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ทั้งนี้ ในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในแต่ละประเภทดังกล่าว เช่น ค่าธรรมเนียมสำหรับการอนุญาตเพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ สมควรที่จะกำหนดในอัตราที่ทำให้เกิดแรงจูงใจ ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์ความรู้ด้านอุทยานแห่งชาติ ในส่วนของอัตราค่าธรรมเนียมในกรณีอื่น ก็สมควรกำหนดให้มีความเหมาะสมตามประเภท และขนาดของกิจกรรมหรือการประกอบกิจการที่จะดำเนินการ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแก่อุทยานแห่งชาติ และทรัพยากรธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติที่จะต้องสูญเสียประกอบด้วย

ถูกต้องตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร้อยตำรวจเอก หญิง

(วิรัตน์ ประสพสุข)

ผู้อำนวยการสำนักงานการประชุม

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ